

Posudek na doktorskou disertační práci

Název disertační práce: Když nejde „jen“ o hokej. Hokejová mistrovství v Česku očima organizátorů

Autor disertační práce: Mgr. Matouš Veselský

Školitel: doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.

Oponent: doc. PhDr. Dino Numerato, PhD

Předkládaná disertační práce se zabývá organizací mistrovství světa (MS) v ledním hokeji v Česku a částečně i bývalém Československu. Práce se opírá o studium dobových mediálních sdělení a o polo-strukturované rozhovory s organizátory MS. Komunitě badatelů v sociologii sportu a specificky v sociologii sportovních mega-událostí může práce nabídnout důležitý příspěvek, a to zejména díky tomu, že se soustředí na událost, která je v porovnání s mega-událostmi, mezi něž patří např. Olympijské hry či MS ve fotbale, menší, a i tím, že se soustředí na zkušenosti organizátorů daných událostí.

Práce je přehledně členěna na úvod, teoretickou, metodologickou a empirickou část a závěry. V teoretické části Matouš Veselský čtenáře uvádí do sociologie sportu a sociologie hokeje a poté shrnuje existující literaturu k sociologii mega-událostí. Přehled literatury uzavírá diskusi limitů existujícího výzkumu a představuje teoretické a empirické výzvy pro další bádání v oblasti svého zájmu. V metodologické části představuje hlavní charakteristiky své studie, tedy historickou sondu a polostrukturované rozhovory. Analytickou část začíná historickou sondou opřenou o studium dobových mediálních sdělení, na niž navazují tři pasáže opřené o uskutečněné rozhovory. V ní se autor soustředí nejprve na finanční aspekty finanční stránky MS v ledním hokeji, „na roli Mezinárodní hokejové federace (IIHF) při organizaci mistrovství, proměny mistrovství světa v čase a vstupenkovou politiku.“ (str. 11). Poslední analytickou část věnuje osobním motivacím, prožitkům a zkušenostem organizátorů.

Matouš Veselský velmi dobře shrnuje existující literaturu k mega-událostem, práce je napsaná velice čtivě a má jasnou a logickou strukturu. Sledování hlavních argumentů práce usnadňují průběžná shrnutí jednotlivých pasáží. Pomocí rozsáhlých citací z rozhovorů dokáže věrně zprostředkovat perspektivu organizátorů MS. Ve vybraných úsecích analytické části ukazuje, že dokáže organizátorské dění na MS v ledním hokeji interpretovat optikou sociologické teorie. Práce má tedy bezpochyby potenciál přispět k existujícímu výzkumu, který se sportovním mega-událostem věnuje.

Na straně druhé má ale disertační práce mnohé rezervy, které jsou teoretické, metodologické, analytické a zároveň souvisí s některými formálními aspekty práce.

V **Teoretické části** Matouš Veselský mimo jiné naznačuje, že jeho práce umožňuje překlenout tři mezery ve výzkumu, a to a) omezené využívání kvalitativního přístupu při výzkumu mega-událostí a b) nedostatek sociologických studií věnovaných lednímu hokeji.

Co se kvalitativního výzkumu týká, tak Matouš Veselský píše, že „[s]ociologie sportu k tématu mega-eventů zároveň přistupuje kvantitativně“ (str. 10), a v jiných částech zdůrazňuje, že k danému fenoménu přistupuje „netradičně, kvalitativně.“ Jednu kapitolu dokonce nazývá „3.3 Neobvyklé spojení. Mega-eventy a kvalitativní výzkum.“ V kontrastu s tím slibuje „novou primárně emickou perspektivu aktérů, která není ve studiích o mega-eventech zcela

běžná.“ (str. 54). V závěru pak znovu opakuje, že „právě tento téměř ojedinělý metodologický přístup považuji za největší přínos této práce.“ (str. 183).

Dané tvrzení jsou ale překvapivá, když zohledníme množství necitovaných studií sportovních mega-událostí, jež jsou o kvalitativní metodologické postupy opřeny a které by mohly být pro disertační práci mimořádně relevantní. Odkážu jen na některé, jež můžeme z bohaté tradice výzkumu mega-události vybrat a mezi něž patří např. Girginov et. 2017, Giulianotti et al. (2015), Graeff (2019), Grix, Brannagan, & Houlihan (2015), Klauser (2013), Lenskyj (2000) nebo Xing, & Chalip (2009).

Nezohlednění těchto, ale i dalších možných studií, práci neumožňuje adekvátně přispívat k sociologickým debatám, které se ke sportovním mega-událostem vedou. Je to škoda, protože výše zmiňované práce by mohly být metodologicky a analyticky podnětné. A to jednak tím, že jsou založeny na komplexnějším metodologickém přístupu (a rozhovory - coby primární nástroj používaný Matoušem Veselským - často obohacují o pozorování a studium dostupných dat, např. studování zápisů se zasedání výborů, komisí apod.) a jednak tím, že se zabývají řadou témat, jež jsou spjatá s organizací mega-události a které práce neotevívá, ať už se jedná o vztahy mezi lokální organizací a místními komunitami, veřejnou správou či nadnárodními aktéry, klientelismus, sekuritizaci, gentifikaci urbánního prostoru či otázku vykořisťování. Rozumím, že Matouš Veselský tyto otázky odkládá na druhou kolej, když v návaznosti na práce Maurice Roche říká, že se soustředí nikoli na makro- a meso- dimenzi mega-událostí, ale na jejich mikro úroveň, tedy na „jádra události,“ a to na „praktické činnosti týkající se organizace mega-eventu“ a na „osobní zkušenosti a prožitky konkrétních aktérů“ (str. 50).

Jakkoli je novinkou práce zaměření na MS v ledním hokeji, určitě to není tak, že by se existující studie zabývaly ledním hokejem málo. Problematické je tak následující tvrzení v části 1.2. Hokej a sociologie. „Avšak z tohoto letného průletu je zřejmé, že sociologických nebo alespoň sociologicko-ekonomických studií, které by se věnovaly hokeji nebo přímo mistrovství světa v ledním hokeji, ústřednímu tématu této práce, je spíše poskrovnu. Právě i v tomto vidím značný potenciál této disertační práce: věnuje se tématu mega-eventů, ale přitom empiricky zpracovává dosud nezpracované sportovní odvětví – lední hokej.“ (str. 25) Možná můžeme diskutovat, co přesně přídavné jméno *poskrovnu* znamená. Je třeba nicméně dodat, že zejména k lednímu hokeji můžeme zejména v severoamerickém kontextu najít desítky studií (mezi tématy je např. násilí, maskulinita, hokejové celebrity, komodifikace sportu, pracovně-právní vztahy, zranění, či otřesy mozku apod.). Lední hokej tedy není v sociologie nijak neprobádaným tématem; spíše naopak.

Teoretická část obsahuje také další neúplná a problematická tvrzení, mezi něž patří následující:

- „Co se sociologie týče, objevil se zájem o sport až v souvislosti zvýšeného zájmu sociologie o volný čas. Průkopnickým v tomto ohledu byl Veblenův text *Teorie zahálčivé třídy* (původně 1899, česky 1999). V roce 1978 byla založena Severoamerická společnost pro sociologii sportu a v roce 1984 vyšlo první číslo časopisu *Sociology of Sport Journal*, což přispělo k postupné institucionalizaci sociologie sportu.“ (str. 14). - Jedná se o milníky jistě důležité, nicméně náhodně vybrané. O institucionalizaci hovoříme dříve, a to v roce 1965, kdy byla založena International Committee for the Sociology of Sport (ICSS), dnes International

Sociology of Sport Association (ISSA). O rok později vyšlo první číslo mezinárodního časopisu, *International Review of Sport Sociology*, dnes *International Review for the Sociology of Sport* (např. Sage 2015).

- „Nezřídka je sport dáván do souvislosti se sociálním kapitálem v Bourdie[*u*]ově smyslu (1978). Sport, sportovní aktivity a členství v určitých sportovních klubech jsou jedním z prvků širě sociálního kapitálu. (např. Nicholson, Hoye, 2008).“ (str. 17) - Nejsm si úplně jist, k čemu přesně odkazuje termín „širě“ sociálního kapitálu. Nicholson a Hoye nabízí i jinou perspektivu na tento dříve velmi populární koncept, spjatou spíše s meso- a makro-sociálním pojetím pojmu, s nímž pracovali Coleman (1988), respektive Putnam (2000).
- Upřesnil bych, že Brown (2008) se nezabývá jen tím, jak „zajistit komunitní charakter klubu prostřednictvím pravidelných setkávání v neformálních prostorech ale i na zápase a diskusemi nad tím, jak má být klub veden,“ (str. 19) ale zejména tím, jaký mají fanoušci (a i sám autor textu Adam Brown, který byl hybnou silou při zakládání FCUM) podíl na vlastnictví a rozhodování. Nešlo mu tedy jen o pouhé diskuse.
- Na str. 33 Matouš Veselský odkazuje na politické události v souvislosti s MS v roce 1969. O tzv. hokejových protestech v bývalém Československu pojednávalo několik akademických textů a je s podivem, že odkaz na dané události zůstává bez odkazu na literaturu.
- Odstavec o KHL na str. 23 v Teoretické části nemá nic co do činění s teorií a mohl být jen v poznámce od čarou.
- „Významu velké sportovní akce pro utváření různých identit se věnuje i slovenský badatel Peter Barrer. Autor (2007: 223-225) zdůrazňuje roli sportu pro konstruování národní identity na příkladu Slovenska, které v roce 2002 vyhrálo hokejové mistrovství světa, které se konalo ve švédském Gotheborgu. Pracuje přitom s pojmem *imagined society*.“ (str.38) - Dvě upřesnění; Peter Barrer není badatel slovenský, ale badatel novozélandského původu působící na slovenské univerzitě. Pracuje s pojmem *imagined community* (nikoli *imagined society*), tedy s pojmem, který uvedl do sociologie Benedict Anderson, do češtiny překládáno jako pomyslná společenství (Anderson, 2003). Jméno, které mimo jiné v souvislosti s více či méně explicitními odkazy na národní identitu v textu postrádám.
- „S dalším postkomunistickým mistrovstvím v roce 1992 přichází nejen nová doba, ale i nový společenský systém. Symbolickým momentem tohoto mistrovství se stal Václav Havel sedící nikoliv ve VIP prostorech holešovické arény“ (str. 67). Mohu-li si dovolit coby ne-historik faktograficky jazykovou poznámku, Václav Havel nemohl sedět v „aréně“- Pokud mě rychlé rešerše neklamou, seděl v „hale“, tedy ve Sportovní hale ČSTV. Používání termínu aréna je s halou spojeno od roku 1999 (Paegas Arena). Nemyslím si přitom, že jde o ryzí slovíčkaření, ale o fakt, že termín aréna se začíná v souvislosti s komercionalizací sportu, často ve spojitosti se sponzory.
- „Mistrovství světa v Německu, které jej hostilo společně s Francií, nakonec skončilo v černých číslech.“ (str. 96) chybí zdroj

Reakcí na některé z výše uvedených výtek může být poznámka Matouše Veselského, který píše, že kapitola 1.1. O sociologii sportu „je velmi letným a fragmentárním výčtem nejrůznějších studií“ (str. 22). Můžeme si ale položit otázku, co přesně může takový fragmentární přístup nabídnout a jaká jsou přesně kritéria toho, že se odkazy na některé texty, které s hlavním argumentem práce souvisí jen zdánlivě, objevují, a další, jež by mohly napomoci rozvíjet hlavní argument práce, zůstávají opomenuty.

V **Metodologické části** se Matouš Veselský opakovaně hlásí k metodě zakotvené teorie. Práce se ale dané metody drží velmi omezeně. Z práce je například těžké posoudit, zda a jak byly nějakým způsobem využívány principy teoretického nasycení či vzorkování. Jakýsi náznak teoretického nasycení sice můžeme pozorovat v následující poznámce: „Z rozhovorů vystalo několik témat, která se po čase začala opakovat. Došlo tak k teoretické saturaci, a i z těchto důvodů pak byl další výběr účastníků rozhovorů ukončen.“ (str. 60) Daná poznámka ale vypovídá o saturaci, která je spíše tematická než teoretická a kterou je s ohledem na omezené propojení analytické a teoretické části těžké posoudit.

Problematickým aspektem je výběr respondentů, a to jednak v práci reflektovaná marginalizace ostravských organizátorů, ale i nedostatečně vysvětlené nezohlednění dobrovolníků. Práci by prospěla i lepší distinkce mezi organizátory, kteří mají silnější rozhodovací pravomoci a jsou zapojeni do politiky rozhodování, a těmi, kteří se zapojují spíše operativně, byrokraticky a logisticky. Z práce je těžké posoudit, jaká je tedy mezi organizátory hierarchie, jaké jsou mocenské vztahy v organizátorském týmu a jaká je např. politická-ekonomie organizace mega-událostí, např. co se týká zapojení různorodosti aktérů s různými zájmy (národní a mezinárodní sportovní asociace, komerční sektor a sponzoři, veřejná správa a municipality). Matouš Veselský v jedné poznámce na str. 60 nabízí vysvětlení: „Vzhledem k relativně malému množství lidí, kteří se podíleli na organizaci mistrovství světa, jsem se z etických důvodů rozhodl neuvádět funkce, věk ani další sociodemografické údaje jednotlivých účastníků rozhovoru. Mám za to, že by tím byla poměrně jednoznačně narušena anonymita rozhovoru.“ Je diskutabilní, zda nemohl použít nástroje k omezení tohoto rizika.

Diskutabilní je nejen výběr respondentů, ale i dat, o něž autor svoji interpretaci MS 2004 a 2015 opírá. Otázka je, do jaké míry je zvolený metodologický postup adekvátní a zda by práci místo sportovně popisné historické sondy neprospěl větší důraz na rozhovory s dalšími aktéry a jejich doplnění studiem dostupných materiálů (zápisy ze zasedání, smlouvy mezi municipalitami a státem či organizátory apod.).

Jako ne-historik se dovolím pozastavit i nad skutečností, že historická sonda je primárně založena na analýze novinových článků, ale nikoli na primárních archivních materiálech spjatých s organizací MS v roce 1933. Práce má i omezený mezinárodní rozměr. Je škoda, že nezohledňuje pohled „zvenku“ a že součástí nejsou například komplementární rozhovory s představiteli IIHF či se zástupci agentury Infront.

Z metodologické části se dozvídáme, kteří aktéři byli do studie zahrnuti, ale nevíme, zda někdo odmítl. Stalo se, že by někdo odmítl? Jaká jsou například rizika toho, že použití metody sněhové koule bylo opřeno o jednoho „gate-keepera“?

Analytická část je postavena na bohatém empirickém materiálu a výpovědích organizátorů. Emická perspektiva bezpochyby nabízí autentický vhled do organizátorské zkušenosti. Ty ale někdy připomínají popisný příběh o starostech a slastech organizátorů, které jsou Matoušem Veselským uvozovány, ale bohužel jen občas analyticky interpretovány.

Nadměrná popisnost je zjevná už v historické části, která nabízí řadu zbytečných detailů ke sportovnímu průběhu turnaje. Analytické pasáže založené na rozhovorech místy sklouzávají k žurnalistickému a deskriptivnímu pojednání o prožitcích a zkušenostech organizátorů, kteří musí „věnovat značnou pozornost i zážitku, který si fanoušek ze šampionátu odnese.“ (str. 124) „To zahrnuje rozsáhlé množství detailů a činností: zajištění hudby a hudebních

vystoupení jak ve fanzóně, tak i přímo na stadionu, zajištění programu na kostce nad ledem, tedy grafiky, které měří hluk v aréně.“ (str. 125) Dozvídáme se, že organizátoři ani nemají „moc čas si pořádně vyprat prádlo i jídelníček během šampionátu může být omezený jen na rychlá občerstvení. Někdy ani to ne.“ (str. 149) nebo „Navíc, venku byla často možnost potkat i některé z hráčů, například i kanadskou hvězdu Sydneyho Crosbyho.“ (str. 173)

Tyto a jim podobné pasáže jistě ocení hokejoví fanoušci, studenti oboru „event management“ nebo aspiranti na organizátorské role sportovních mega-událostí. Ti všichni se možná dozví, že „i v oblasti marketingu je třeba řešit celou řadu věcí, které vyžadují odborný a profesionální přístup.“ (str. 121) Nepůjde ale o nové a relevantní informace pro badatele z oblasti sociologie sportu.

Je škoda, že se Matouš Veselský v analýze a závěrech práce jen zřídka vrací k přehledu literatury ke sportovním mega-událostem, kterým na začátku práce věnuje tolik prostoru. Můžeme se skutečně věnovat jen prožitkům a zkušenostem organizátorů s tím, že se zabýváme jejich mikro- „jádre“m, aniž bychom nevěnovali pozornost meso- či makro-sociálnímu kontextu? Může bez zásadnějšího kritického komentáře hovořit o „intenzivní prác[i] na hranici zdraví“ (str. 149). Můžeme pojednávat o organizátorech MS, aniž bychom se nezmínili o dědictví spojeném s výstavbou Sazka Arény, jež ekonomicky na několik let téměř paralyzovalo české sportovní hnutí? Pokud se dozvídáme, že „po obou mistrovstvích se (...) v různém časovém odstupu objevily různé firmy, které se věnují například halové produkci, designu a vizualizaci šampionátu anebo zajišťování mediálních operací,“ (str. 171) bylo by dobré vědět, jaké má zakládání těchto nových firem implikace, jak tyto společnosti těžší ze vztahů se státním a neziskovým sektorem atd.

Neutrální a svým způsobem neutralizující pohled na prožitky a zkušenosti organizátorů ale tyto politicko-ekonomické aspekty mega-událostí neumožňuje prohlédnout. Pakliže to nebylo cílem, můžeme se ptát, jaký je přínos této práce pro studium sportovních mega-událostí nebo pro sociologickou teorii? Matouš Veselský před analytickou částí upozorňuje, že „[d]isertaci lze tedy chápat i jako pokus o překlenutí individualistické a holistické perspektivy, jako pokus překonat dilema struktury a jednání poukazem právě na interdependenci mezi oběma póly tohoto sociologického dilematu.“ (str. 55) Dané teoretické dilema práce ale neřeší a individuální perspektivy jsou často zprostředkovány bez ohledu na strukturu, v níž se objevují.

K analytické části mám několik dalších dílčích poznámek:

- „Jádro zůstává stále stejné, ale je zde výrazný posun k profesionalizaci všech aspektů příprava i samotné organizace velké sportovní akce. Jde tak v Giddensově (2010) smyslu o rozvoj expertních systémů, který zde představuje onu profesionalizaci organizace hokejového mistrovství světa, a reflexivitu.“ (str. 128) – odkaz na Giddense tu působí spíše dekorativně. Při čtení jsem si kladl otázku, co má často zmiňovaná „detailizace“ a „technizace“ organizace MS společného s Giddensovým expertním věděním a proč nemohou být tyto procesy interpretovány jako aplikace „obyčejného“ taylorismu, který můžeme analyzovat skrze Weberiánskou perspektivu, s využitím pojmů jako je racionalizace, kvantifikace, předvídatelnosti. Ve srovnání s Giddensovým pojednáním v práci nejsou zmínky o procesech budování důvěry v expertní systémy a ani v ní nenajdeme žádnou interpretaci reflexivity. (Tu bychom možná mohli hledat v některých výpovědích organizátorů s odkazem na studie

zaměřené na (sportovní) dobrovolnictví (srov. Hustinx and Lammertyn, 2013; Wollebæk et al. 2014), ale tak se v práci neděje.

- „Jak jsme se zmiňoval výše, mistrovství světa v roce 2015 bylo z hlediska návštěvnosti nejúspěšnějším mistrovství světa v historii světových šampionátů pořádaných pod hlavičkou Mezinárodní hokejové federace. V té době byl hokejový mega-event rekordní i v počtu televizních diváků, kdy finále šampionátu v roce 2015 sledovala více jak miliarda diváků.“ – (str. 157-8) u daného tvrzení chybí zdroj (patrně Infront?). Tvrzení je navíc nepřesné. Finále, pokud rozumíme finálové utkání, určitě nesledovala miliarda diváků. Daný údaj je představuje souhrnnou sledovanost za celé MS.
- „Weed sice ve svých pracích (2006, 2008) píše, že ve sportu nejde o to být přímo na akci, jako spíš mít možnost danou sportovní akci s někým sdílet. Data z tohoto výzkum však naznačují něco jiného. Možnost sdílet sportovní událost s ostatními jistě hraje svou roli, ale je to právě možnost být i fyzicky blízko u sportovní akce. To představuje zcela jedinečnou a neopakovatelnou hodnotu, která je posilována právě jedinečností mega-eventů.“ (str. 177) – zde dochází ke srovnání nesrovnatelného (Weed se soustředí na to, jak fanoušci sledují fotbal v hospodách) a kvalitativní design výzkumu neumožňuje činit závěry o tom, co v případě sledování sportu hraje větší či menší roli.
- Mega-událost, jejímž znakem je diskontinuita, může jen těžko být životní drahou, jak říkají nadpisy 8.3 Event jako životní dráha a 8.3.2 Mega-event jako životní dráha
- Poněkud nešťastně v práci, která zmiňuje i komercializaci, působí Grafika 1 a Grafika 2, tedy okopírovaný graf a tabulka, které obsahují loga sponzorů (např. Kaufland, DHL či Škoda Auto).

Co se **formálních aspektů** práce týká, musím zopakovat, že práce je napsaná velice čtivě. Obsahuje jen malé a tolerovatelné množství překlepů a gramatických chyb. I tak mám k formálním aspektům několik poznámek.

Jakkoli si nemyslím, že bych byl nějakým jazykovým puristou, práce obsahuje nadměrné množství anglicismů. Připouštím, že se může jednat o otázku osobního vkusu, ale klíčový pojem práce „mega-event“ používaný místo v češtině zavedeného pojmu sportovní mega-událost působí zkrátka rušivě. V práci najdeme i jiné zbytečné anglicismy, např. „pervertovaně prezentovány (str. 15)“, „sociální impakt (str. 47)“, „investice do facilit“ (str. 94) nebo „pravidla pořádání mistrovství světa se nazývají „regulations“ (str. 106).

Práce obsahuje hodnotící tvrzení bez argumentace, např. „velmi povedenou českou publikaci“ (str. 19) „po mém soudu zdařile shrnuje“ (str. 36), „představuje po mém soudu zajímavou paralelu“ (str. 61).

Určitá vyjádření jsou svým stylem či obsahem spíše hovorová a novinářská. V práci najdeme hovorové výrazy jako např. „profíky je třeba zaplatit.“ (str. 127) „toto relativně brzké najetí na organizaci turnaje“ (str. 150) nebo „mediální humbuk“ (str. 161).

K jazyku nadšené sportovní žurnalistiky spíše než k akademickému stylu mají blíže následující tvrzení: „talentovaný mladík“ (str. 18), „hokejový šampionát“ (str.66), „Turnaj skončil pro Čechoslováky dosti nešťastně,“ (str. 68), „Zápas, který tentokrát snesl ty nejvyšší parametry hokejové kvality (str. 71),“ V mančafu bylo hned několik tehdejších českých hokejových hvězd NHL“ (str. 88) „Ve druhé třetině se dvakrát trefil český tým a vypadalo to

na další bezstarostnou jízdu. Nicméně Američanům se v polovině utkání křížnou přihrávkou na hranici brankoviště podařilo snížit.“ (str. 89).

Vypilování by určitě prospělo následujícím tvrzení: „Nejprve tu máme mistrovství světa ve 30. letech“ (str. 67), „Pak tu máme šampionáty tři šampionáty“ (str. 67), „Nicméně, v případě hokejového mega-eventu, tedy mistrovství světa v ledním hokeji, je počet aktérů, podílejících se na činnosti makro-sociologického jevu značně omezen.“ (str. 55). Dovolím si i malou poznámku k tomu, že primárně používanou ich-formu v práci místy střídá *pluralis maiestatis*.

Bibliografické odkazy jsou v zásadě v pořádku, až na několik výjimek. V seznamu literatury je u knih uvedeno místo vydání jen někdy, u některých kapitol z knih chybí některé potřebné detaily. V textu jsou výjimečně uváděny i iniciály autorů: (Giulianotti, R., & Klauser, F., 2010, Bennett, C. J., & Haggerty, K., 2012) nebo (např. Cuskelly, G., Hoye, R., & Auld, C. 2006).

Uvědomuji si, že kritických poznámek jsem uvedl poměrně hodně. Tím nechci nijak upozadit energii, kterou Matouš Veselský do zpracování tématu vložil. A jsem si vědom, že práce na výzkumu nemohla být v období globální pandemie ničím snadným. Je zjevné, že Matouš Veselský odvedl obrovský kus práce a že tak činil s velkým nadšením pro téma. Práce určitě nabízí bohatý empirický vhled do perspektivy organizátorů MS. Doplním také, že některé moje poznámky není nutné číst jako substanciální výtky, ale spíše jako ex post doporučení. V každém případě bych ale od disertační práce očekával větší důslednost při práci s literaturou, robustnější a přesvědčivější analýzu stejně jako explicitně artikulovaný přínos práce pro sociologii sportu. Když zohledním komentáře výše, práci doporučuji k obhajobě, nicméně s tím, že o konečném hodnocení musí rozhodnout samotný průběh obhajoby.

Literatura

Anderson, B. (2003). Pomyslná společenství. In Hroch, M. (ed.) *Pohledy na národ anacionalismus. Čítanka textů*. Praha: Sociologické nakladatelství, str. 239-269.

Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94, 95-S120.

Klauser, F. (2013). Spatialities of security and surveillance: Managing spaces, separations and circulations at sport mega events. *Geoforum*, 49, 289-298.

Girginov, V., Peshin, N., & Belousov, L. (2017). Leveraging mega events for capacity building in voluntary sport organisations. *Voluntas: International journal of voluntary and nonprofit organizations*, 28(5), 2081-2102.

Giulianotti, R., Armstrong, G., Hales, G., & Hobbs, D. (2015). Sport mega-events and public opposition: A sociological study of the London 2012 Olympics. *Journal of Sport and Social Issues*, 39(2), 99-119.

Graeff, B. (2019). *Capitalism, sport mega events and the global south*. Routledge.

Grix, J., Brannagan, P. M., & Houlihan, B. (2015). Interrogating states' soft power strategies: a case study of sports mega-events in Brazil and the UK. *Global society*, 29(3), 463-479.

Hustinx, L., & Lammertyn, F. (2003). Collective and reflexive styles of volunteering: A sociological modernization perspective. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 14(2), 167-187.

Lenskyj, H. (2000). *Inside the Olympic industry: Power, politics, and activism*. New York: Suny Press.

Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon & Schuster.

Sage, G. H. (2015). Assessing the sociology of sport: On social consciousness and social movements. *International Review for the Sociology of Sport*, 50(4-5), 585-590.

Wollebæk, D., Skirstad, B., & Hanstad, D. V. (2014). Between two volunteer cultures: Social composition and motivation among volunteers at the 2010 test event for the FIS Nordic World Ski Championships. *International Review for the Sociology of Sport*, 49(1), 22-41.

Xing, X., & Chalip, L. (2009). Marching in the glory: Experiences and meanings when working for a sport mega-event. *Journal of Sport Management*, 23(2), 210-237.

V Praze 17.4.2022